T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/228
KARAR NO : 2022/294
KARAR TR : 30/05/2022

ÖZET: 5580 sayılı Özel ÖğretimKurumları Kanunu'nun 7. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın, aynı olay nedeniyle verilen kınama cezasının da idari yargıda konu yapılması karşısında 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesi ve aynı Kanun'un 27. maddesinin sekizinci fıkrası hükmü bir arada değerlendirildiğinde İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı : Ş. K
Vekili : Av. G. G. E
Davalı : Diyarbakır Valiliği
Vekili : Av. C. Ş

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Diyarbakır Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğünün 21/04/2021 tarihli ve ....-24483170 sayılı kararı ile, "Ö.D.B.Ö.E. ve R. Merkezi" isimli özel eğitim kurumunda yapılan denetim sonucunda, iki öğrencinin belirtilen saatlerin dışında eğitim gördükleri, bir öğrencinin ise kuruma gelmediğinin tespit edildiğinden bahisle, adı geçen kurum adına 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun 7. maddesinin ikinci fıkrası (d) bendi ile Milli Eğitim Bakanlığı ÖzelÖğretim Kurumları Yönetmeliği uyarınca 17.887.50 TL idari para cezası verilmiş, ayrıca Bağlar Kaymakamlığı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünün 04/05/2021 tarihli ve ....-25000341 sayılı kararı ile, kurumun kurucusu ve müdürü olan davacının 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125. maddesinin birinci fıkrası (B-a) bendi uyarınca kınama cezası ile cezalandırılmasına karar verilmiştir.

2. Davacı vekili, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. **Diyarbakır 2. Sulh Ceza Hâkimliği 29/11/2021 tarihli ve D.İş. 2021/4146 sayılı kararı**ile, idari para cezası ile birlikte kınama cezası da verildiği, bu nedenle5326 sayılı Kanun'un27/8. madde ve fıkrası gereğince, idari para cezasına yönelik idari yaptırım kararına yapılan itirazın çözüm yerinin idare mahkemeleri olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

4. Davacı vekili, bu kezidari para cezası ile kınama cezasının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmış, her bir isteme karşı ayrı ayrı dava açılmak üzere dava dilekçesinin reddine karar verilmesi üzerine, idari para cezasının iptali istemiyle açtığı dava Diyarbakır 3. İdare Mahkemesinin 2022/369 sayılı esasına kaydedilmiştir.

B. İdari Yargıda

5. **Diyarbakır 3. İdare Mahkemesi 31/03/2022 tarihli ve E.2022/369 sayılı kararı**ile, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 5580 sayılı Kanun'da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği, davacı hakkında verilen kınama disiplin cezasının 5326 sayılı Kanun'un 27/8. maddesinde ifade edilen kararlar kapsamında değerlendirilemeyeceği ,bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, dava konusu idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünün, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6.08/02/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun'*Amaç ve kapsam"* başlığı altında düzenlenen 1. maddesi şöyledir:

" BuKanunun amacı, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek kişiler, özel hukuk tüzel kişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzel kişiler tarafından açılacak özel öğretim kurumlarına kurum açma izni verilmesi, kurumun nakli, devri, personel çalıştırılması, kurumlara yapılacak malî destek ve bu kurumların eğitim-öğretim, yönetim, denetim ve gözetimi ile yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumlarının; eğitim-öğretim, yönetim, denetim, gözetim ve personel çalıştırılmasına ilişkin usûl ve esasları düzenlemektir.

Bu Kanun, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek kişiler, özel hukuk tüzel kişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzel kişilerce açılan özel öğretim kurumları ile yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumlarını kapsar."

7. Aynı Kanun'un *"Kurum açma izninin iptali, kurumun kapatılması, devri ve nakli"* başlıklı 7. maddesi şöyledir:

".....

(Değişik ikinci fıkra: 2/12/2016-6764/62 md.) Özel öğretim kurumunun;

.....

d) Bu Kanun ve bu Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan yönetmelik ve yönergelerde belirtilen hükümlere aykırı fiillerde bulunması,

.....

hâllerinde; (a), (b), (c) ve (d) bentlerindeki fiiller için brüt asgari ücretin beş katı; (e) ve (f) bentlerindeki fiiller için brüt asgari ücretin on katı ve (g) bendindeki fiil için brüt asgari ücretin yirmi katı idari para cezası uygulanır. Bu fıkranın (a), (b), (c), (d), (e), (f) ve (g) bentlerindeki fiillerin tekrarı hâlinde idari para cezası miktarı beş kat artırılarak uygulanır ve bu bentlerdeki fiillerin üçüncü kez tekrarlanması hâlinde ise kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı iptal edilir, (h) bendindeki fiilin işlenmesi hâlinde brüt asgari ücretin yirmi katı idari para cezası verilir ve kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı iptal edilir. İdari para cezası, kurum açma iznini vermeye yetkili makam tarafından verilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

....."

8. 20.03.2012 tarih ve 28239 sayılıResmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girenMillî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğinin *"Kurumların denetimi, inceleme ve kontrolü"* başlıklı 67. maddesi şöyledir:

"....."

(5) (Ek:RG-20/6/2017- 30102) Çeşitli kurslar ile özel hizmet içi eğitim merkezlerinde verilen eğitimlerin, bu Yönetmelikte belirlenen esaslara uygun olarak verilip verilmediği, Modüle girilen gün ve saatlerde yapılıp yapılmadığı ve kursa kayıtlı kursiyerlerin derslere devam durumları, büyükşehir statüsündeki illerde ilçe millî eğitim müdürlüklerince; büyükşehir statüsünde olmayan illerde ise merkez ilçede il millî eğitim müdürlüklerince, diğer ilçelerde ilçe millî eğitim müdürlüklerince görevlendirilen lisans mezunu personel tarafından incelenerek kontrol edilebilir.

(6) (Ek:RG-19/2/2020-31044) Organize sanayi bölgesi içinde veya dışında açılan mesleki ve teknik Anadolu liselerini denetleme yetkisi bulunanlarca yapılan inceleme/soruşturma/denetimlerde, öğrenci devamına ilişkin biyometrik kimlik doğrulama sistemi veya kameralı görüntüleme sistemi kayıtları incelenir. Usulsüzlük tespiti hâlinde Kanunun 7 nci maddesine göre işlem yapılır."

9. Devlet Memurları Kanunu'nun*"Disiplin cezalarının çeşitleri ile ceza uygulanacak fiil ve haller"* başlıklı 125. maddesi şöyledir:

"Devlet memurlarına verilecek disiplin cezaları ile her bir disiplin cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

.....

B - Kınama : Memura, görevinde ve davranışlarında kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesidir.

Kınama cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

a) Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kusurlu davranmak,

....."

10. 5580 sayılı Kanun'da davacının işlediği ileri sürülen kabahate ilişkin idari yaptırımlar düzenlenmiş, ancak bu idari yaptırımlarakarşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

11.Öte yandan, 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini değiştiren 06/12/2006 tarihli, 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesi şöyledir:

" (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır."

12. Kanun'un 16. maddesinde, kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımların idari para cezası ve idari tedbirlerden ibaret olduğu, idari tedbirlerin ise, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olduğu hükme bağlanmış;*"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin birincifikrasında ise *"idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir"* düzenlemeleri yer almıştır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

13. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Birol SONER, Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 30/05/2022 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

14. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Recep KALKAN ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görüşülüp düşünüldü:

15.Dava, 5580 sayılı Kanun'un 7. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

16. Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrasında; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmış, bu maddeningerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bağlantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

17. 19/12/2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda iseuygulanmayacağı ancak; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.

18. Uyuşmazlık Mahkemesince de, idari para cezası yönünden oluşan olumsuzgörev uyuşmazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması ve dosya içeriğinden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde; idari para cezasına ilişkin kararınhukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarınınkaldırılmasına karar verilmiştir.

19. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

20. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

21. Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

22. İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 5880 sayılı Kanun'da da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği, ancak; idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak (aynı maddi olay nedeniyle) kınama cezasınada karar verildiği ve idari yargı yerinde dava konusu edildiği anlaşıldığından; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği kuşkusuzdur.

23. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesi ve aynı Kanun'un 27. maddesine 5560 sayılı Kanun'la eklenen sekizinci fıkra hükmü bir arada değerlendirildiğinde, 5580 sayılı Kanun'un 7. maddesi uyarıncaverilen para cezasına karşı açılacak davanın çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna

varılmıştır.

24. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Diyarbakır 3. İdare Mahkemesince yapılan 31/03/2022 tarihli ve E.2022/369sayılı başvurunun reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Diyarbakır 3. İdare Mahkemesince yapılan 31/03/2022 tarihli ve E.2022/369sayılı BAŞVURUNUN REDDİNE,

30/05/2022 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Birol	Nilgün	Doğan
TOPAL	SONER	TAŞ	AĞIRMAN

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN